

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- Η άποψη του συγγραφέα για τη γλώσσα μας είναι ότι έχει απεραντοσύνη, όπως φαίνεται στα επίτομα λεξικά, τα οποία αποδίδουν ένα μόνο μέρος της.
- Δεν πρέπει να επικρίνονται οι νέοι για «λεξιπενία», γιατί όλοι γνωρίζουν ένα πολύ μικρό τμήμα της γλώσσας.
- Εκείνο που κυρίως καταγράφεται ως έλλειμμα είναι η αδυναμία κατανόησης της πολυσημίας των λέξεων.
- Είναι κινδυνολογία η κατηγορία των νέων για λεξιπενία.
- Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν χρειάζεται ενίσχυση της γλωσσικής παιδείας τους.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Τα δύο σκέλη της αντίθεσης στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 είναι από τη μια η έλλειψη πρόσβασης στη γνώση και στην πληροφόρηση στο παρελθόν και από την άλλη ο καταιγισμός πληροφοριών που χαρακτηρίζει την εποχή μας.

Με αυτόν τον τρόπο οργάνωσης του λόγου του στην παράγραφο ο συγγραφέας επιχειρεί να αναδείξει την αναγκαιότητα της γλωσσομάθειας σε υψηλό επίπεδο, ώστε να διευκολύνεται η κριτική σκέψη. Άλλωστε, η κριτική σκέψη είναι η κύρια ιδέα που αναπτύσσεται στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Τέσσερις λέξεις με τις οποίες δημιουργείται υπερβολή και δίνεται έμφαση στο νόημα στη συγκεκριμένη περίοδο λόγου είναι: κατακλυζόμαστε, πνιγόμαστε, ωκεανό, υπερπληροφόρησης.

Η υπερβολή δικαιολογείται από την πρόθεση του πομπού να στηρίξει τη βασική θέση που αναπτύσσει στην παράγραφο: «Είναι ανάγκη να ενισχυθεί η κριτική ικανότητα των νέων.». Ο κύριος λόγος που επιτονίζεται με τις παραπάνω φράσεις είναι ο καταιγισμός πληροφοριών που δέχεται ο άνθρωπος σήμερα και η ανάγκη να τις επεξεργάζεται με κριτικό τρόπο, για να μην παρασύρεται ή για να μη βρίσκεται σε σύγχυση.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Στο ποίημα ο Ευμένης παραπονιέται για το γεγονός ότι στο διάστημα που ασχολείται με την ποίηση («Τώρα δυο χρόνια πέρασαν που γράφω») έχει μόνο ένα έργο να επιδείξει («κ' ένα ειδύλλιο έκαμα μονάχα»). Θεωρεί ότι η Ποίηση είναι πολύ υψηλή, για να μπορέσει να την υπηρετήσει, φαίνεται ιδιαίτερα απογοητευμένος («Αλλοίμονον, είν' υψηλή το βλέπω, πολύ υψηλή της Ποίησης η σκάλα», «ο δυστυχισμένος»).

Ο ποιητής Θεόκριτος, ο οποίος φαίνεται να είναι πιο ώριμος σε ηλικία και έμπειρος από τον νεαρό Ευμένη, τον συμβουλεύει να μην αποθαρρύνεται, διότι η καταξίωση στην ποίηση ούτε εύκολη είναι, ούτε αυτοσκοπός, αλλά εκείνο που έχει σημασία είναι ότι είναι πλέον κοινωνός, μέτοχος της ποίησης και των ιδεών που εκφράζει με μοναδικό τρόπο («πολίτης εις των ιδεών την πόλι. Και δύσκολο στην πόλι εκείνην είναι και σπάνιο να σε πολιτογραφήσουν»). Πρέπει να νιώθει περήφανος για την προσπάθεια που έχει ήδη καταβάλει.

Ο βαθμός πρόσληψης του ποιήματος καθορίζει και τη συμφωνία ή διαφωνία του/της μαθητή/-τριας με τη συμβουλή του ποιητή Θεόκριτου.